

Hemmets prydnad

L. U. F. 49

1/ Lörening.

I Hårued tövades allmänt vid pingst och midvinter. Man tövade med hägg och boklär. Löruströna sättes mellan träderna och bjällarna i taket i hela slagan. Krenarna spetsades och slacks in. I den öppna spisen sättes j. lär, då all maten skulle kokas där.

2/ Golvst.

Guld ströddes på golvet och kastet enris ovanpå sanden. Det skedd varje dag, men om lördagarna lades särskilt gylt med en. Det fanns i min barndom folk, som lag in helv om jularna, som de lag in och lätts in.

Det var på julafton, som de lade in kalmen, och den bars ut juldagsmorgonen, för sedan hade de andra jullekar som t. ex. leka blindtack. Ingen fins, som nu berättar golvet, men i min barndom var det allmänt med sand och snis i dagligstugan. Mattor användes i finrummet. Det var hemvävda mattor, värda av träor. I finrummen låg mattorna på för jämnan. Den för där skurades inte så ofta på den tiden.

3) Väggprydnader.

Väggarna pryddes endast vid högtiderna. Inga målade tavlor förde hem. Rummen väjades tapetseras i Höred för c. a. 70 år sedan. I mitt hem tapetserades, då jag var en tio år gammal.

Tapeterna köptes i handelsboden eller
av någon målare. De gamla tapeterna,
jag minns, hade blå botten med vita
och röda rutor. Tapeterna var inte
så dyra då. Man kunde köpa tapete
för 10 öre rullen. Tavlor började
användas för en 60-70 år sedan. Tav-
lorna föreställde Kristus och Jung-
fru Maria. Kristus var med kors-
krona, och Jungfru Maria hade Jesu-
barnet på armen. Man hade nästan
ej in i något hem, utan där hängde
en Kristusbild. Dessa tavlor köptes
av judar, som gick omkring och
sålde. Det var gott om judar, som
gick omkring och sålde. De brukade
ha en väldig träläda på ryggen, som
de hade sina saker i.

4) Bards och släpprytrader

Den här användes aldrig i vardagslag, utan bardet var utan dull. I stället användes träjat eller puttkor av boll med engräpta handlag ungefär 50 cm långa och 20 cm breda. Flera sådana sättes fram på bardet, och om varje skulle vara två man. På pater lades säs, färsk, potatis och bröd. Det var för att bardet ej skulle lutas ned, som träputtkorna sättes fram.

Vid jul, påsk och pingst skulle bardet föras med dull. Och då åt husbondet jullet i lag med tjänarna. Annars åt de i annat rum på de större bondgårdarna. Dukkarna var vita. Man såg aldrig någon dull på den tiden, utan den var vit, och väven i dräll.

På skåpen var ntskurna träsnide-
rier, och där kunde också stå foto-
grafier på släktingar och goda vänner.

Vid jul lades vit duk på bordet,
och all maten skulle bäras in på en
gång. Då sattes en kallrik bänk var per-
son, som skulle sitta vid bordet, och
på bänken var lavat grisföt, rygg-
bit, sylta och annat savel. Där låg
bänk var och en en kaka av varje
sort, som de hade bakat. Det kunde
vara en 5-6 kakor. Pyrådet låg
bredvid savelbänken. Denna maten
fick stå inne under bägge helgdagar-
na, för att pigorna skulle slipa på
och servera. När de satt in bröd-
och savelkägarna hade de bara
gröt och luffiskä till bära in. Gröten

var dekamma som efterrätten.

Färgljus sattes på bordet, och en
fick stäa och klippa skaren.

Vid middanarna pyddes bordet
med vita duk, och på bordet stod i
glas blommar.

Vid påsk pyddes äggen bordet.
Äggen färgades gröna, blå, gula och
röda och delades ut till alla. Den
"fjärte drängen" fick ett hog, den
andre och tredje en halv hog var
dera.

Vid pingst pyddes bordet
med grönt.

Vid bröllop och bandar var
borden pydda med blommar, som
stod i glas eller keramik.

57. Spisar.

I köket var öppen skorsten, och i slungan var merendels en såsugn, och så höllade (eldade) de i köket. Under den öppna skorstenen stod de och lagade mat.

6. Belysning.

Lång belysning användes kalgjuss eller en liten pologenlampa.

7. Blommor.

Praktiska blommor i fönstren brukades mycket. Det var pelagorier samt röda och starka murkottblommor. Jag har hört, att det skulle vara tur, om man stod stikklingar. De skulle växa bättre då.

8. Andra pyntader.

Flambror användes, och julbocken

skod arkis uppställd i slugar, när
det var jul. Och byns ungdom gick
"julaspöke". En av dem var utklädd
hit och dit. De andra ledde bakken. De
gick omkring hela byn och skulle ha
brännvin i gårdarna. Och sedan, när
det var knut, sprungo de med "knu-
dan". "Knutdan" kastade de in i stu-
gar, och sedan sprang de, för de ville
inte visa vilka det var, som sprang
med "knutdan". Jullockar och jul-
kronor tillverkades i hemmen.